

ció a Domingo Ibáñez de Athera de 5 joves de *Alcabul*, entre les alq. d'Ilbenyen i *Almoxoroc* --- vall d'Albaida» 1271 (MtzFdo., *Doc. Val. ACA* I, 1130). Com que aquest *Alcabul*, coincideix amb *Alcaul*, i aquest és nom de forma ben singular, notem que SSiv. (35) diu que en l'alq. *Almazaroj* [te. Xaló] «se hallaba *Alcau*, según vemos en doc. de 1325», però com que la V. d'Albaida és a uns 30 k. de Xaló, hi ha massa poc acord i massa discordances perquè puguem treure'n res en clar (malgrat el que he deixat dit s. v. *Alcaül*, i la possibilitat que en la forma de 1271 -oc sigui -oc, que podria sortir de -of, però cf. també *mašrāk* «participatum» *RMa*); car també és possible que no hi hagi més que cita inexacta o confusió de SSivera.

ALMASSERA

Poble de l'Horta de València, vora la ctr. de Bna., a uns 4 k. N. del pont del Túria. Ja *Almaçera* o *Almassara* en sengles docs. de 1258 (Huici, II, 81, 198); també en un de 1257-58 p. p. MtzFerrando (*Doc. Val. ACA* I, 66). Deu ser del mateix poble, puix que va amb *Alboraiá* (3 k. més a l'E.): «alqs. de Alboraya y Almacena, y castillos de Flix y Palma ---» a. 1271 (id. id. I, 1148), amb la mateixa evolució que *jàssera* > *jàssera*. També n'hi ha com a nom de pdes. del primer segle de la Conquesta en SSiv. i en el *Rept.*, que no cal detallar, no havent-hi probl. etimològic; basti remetre al *DECat* s. v. *almàssera* i al *DECH* s. v. *almazàra*.

Coincidint amb la forma del mot en cast.: *L'Almassàra* pda. d'Alberic (xxxI, 127.7.), poble que ja només és a 15 k. de la frontera lingüística.

Almasseroj, V. *Almassaroj* *Almassí*, V. *Almassil*

ALMASSIL o EL MASSIL

Nom de molts llocs i pdes. del P. Val. (i algun de la zona Ebre-Lleida). On s'han confós dos parònims àrabs: *mašr* 'distància que es recorre', i *masil* 'llit d'un corrent d'aigua'. *Mašr*, de l'arrel vivíssima *šyr* 'caminar', dóna *RMa* trad. «ambulare, ire», amb *misýâr*, que n'és mera variant formativa (240.12, 442.3f.); *mašr* i *mašra* «distance» en Belot, 354a21. *Masil* de l'arrel *šyl* 'rajar': «fluere, pluvia, rapidus, diluvium» *RMa* 121, 347, 459, 552; «lit d'un cours d'eau» (Belot, 355a1); «corriente como agua: *çéil*, *çéilin*» *PAlc* 157a 37.

Tots dos mots en *ma-* pertangeren a l'àrab, especialment a l'àrab magrebi i hispànic: *mašr* «voyage» i després «route» en el gloss. de l'Edrissí, i en el *Voyage* de Barth en *Afrique du Nord* (1857); també «étendue» en el Gl. Edrissí, *mašra* «promenade publique» (Dozy-Eng. 180ss.) i «une journée de marche» (Beaussier): Dozy, *Suppl.* I, 712b. D'altra banda *masil* «quebrada de monte», «ravín»; *maçil*, pl. *amcil*, *PAlc* 363a14; «endroit où il y a du sable mouvant» Edrissí (Dozy, *Suppl.* I, 714b) i *Msila* és el nom d'una vila gran a la prov. de Constantina; «*masil*: canal, lit d'une rivière» (Beaussier), *masil mâ* «canal d'eau, conduit

d'eau» (ibid); ¹ «*mecil*: valle cercado por algunas partes» *PAlc* 424b1 (amb dim. *mucéyel*, 424b2). Els dos mots s'havien de confondre en català donada la gran confusió entre *r* i *l* que regnava en la pronúncia dels moriscos (*EntreDL* III, 166-168).

Els casos valencians la major part semblen venir de *masir*; només en alguns les dades topogràfiques que ara tinc a mà semblen dur-nos clarament a *masil*, lloc de terreny fondo o aigualós: el Roll del *Massil* a Benaguasil, el *Fondó de l'Almassil* de Finestrat (xxxv, 136.7), Pont d'*Almassil* (xxxI, 132.2), *Fonteta del Massil* a Castellonnet de Borró (xxxI, 170.19).

S. Guarnier va proposar una etimologia impossible per a uns noms d'aquests (*Introd.* 92): *Almassil* d'Elx (xxvi, 136.10) i *Els Massils* te. de Pego (xxxIII, 107.22). Salta a la vista que fonèticament no poden venir de l'àr. *manzäl* 'hostal' (*EntreDL* III, 161) que no ha terminat mai en vocal accentuada i, menys que cap, en vocal -il. Tampoc pot venir cap d'aquests noms de l'àr. *masğid* 'oratori musulmà' o 'mesquita' (com jo tempejava en alguna de les monografies municipals). Tots aquests noms formen un conjunt indestriable.

Afegim-n'hi alguns, els més vistents i que tenim a mà: *El Massil* a Algar de Pal. i a Laguar, *Massils* a Sagnet i Negrals. *L'Almassil* a La Nucia (xxv, 11.9). *L'Almassill* a Mislata. *Els Almassils* a Xixona. *Es Massil* a Tàrbena. Encara n'hi ha alguns altres: però per a aquests i pel al detall d'alguns dels anteriors haurem d'accontentar-nos amb remetre a l'índex dactilogràfic de l'*Onom. Cat.*

Els Ambassils a Lorxa (xxxIII, 61.23) ve probablement de *Almassils* amb dissimilació *l* > *n*. Si el despoblat *Benamasil* que *GGRV*, *Val.* II, 121, atribueix a Sueca, pot venir d'un *Iben al-masil* 'el del barranc' o cosa semblant, cal deixar-ho enlaira, no tenint indicació del valor d'aquesta grafia -s- tan poc fiable.

Recordo que hi ha també algun nom d'aquests a la zona Tortosa-Fraga-Lleida, del qual no tinc nota a mà. És possible que *Almasí* que Reig Vilardell (*Monogr. de Cat.*) dóna com a terme rural de Gerb, a 2 k. d'aquest poble i a 5 de Balaguer, damunt dos petits turons hagi vingut de *mašr* 'distància, estesa de terra' amb l'emudiment aquí normal de la -r- àràbiga (car és possible que -s- sigui grafia imperfecta de -ss-).

¹ Ibn Jobair, que viatjà per Espanya en el S. XII, va usar *masil* per 'torrent' (Dozy, *Suppl.* II, 593a), però com que a penes es pot dir que existeixi tal arrel *msl*, sembla tractar-se d'una creació heteròclita de certs lèxics i viatgers orientals a base de *masil* de l'arrel *šyl*.

ALMASSITA

Segons SSiv. (66-67) *Almacita*, amb variants *Almaceta* i *Almacila*, llogaret morisc de la vall de Vilallonga (Assafor) que formava parròquia amb Reconchent i Forna, amb 25 focs de moriscos en el S. XVI; segons el cens de 1563 *Almaceta* amb 14 focs moriscos, amb 11 l'any 1602, i ja no consta en el de 1609. M'inclino a creure que és simplement l'àr. *masğid* 'oratori, lloc